

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Факультет педагогіки, психології та соціальної роботи

Кафедра педагогіки та методики початкової освіти

СИЛАБУС ПРОФЕСІЙНОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ

Освітньо-професійна програма Початкова освіта

Спеціальність 013 Початкова освіта

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Рівень вищої освіти другий магістерський
факультет педагогіки, психології та соціальної роботи

Мова навчання українська

Розробники: доктор психологічних наук,
професор кафедри педагогіки
та методики початкової освіти

Іванчук М.Г.

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри педагогіки
та методики початкової освіти

Гордійчук О.Є.

Профайл викладача (-ів)

http://eleded.chnu.edu.ua/?team_manager=%d0%b3%d0%be%d1%80%d0%b4%d1%96%d0%b9%d1%87%d1%83%d0%ba-%d0%be%d0%ba%d1%81%d0%b0%bd%d0%b0-%d1%94%d0%b2%d0%b3%d0%b5%d0%bd%d1%96%d0%b2%d0%bd%d0%b0

К
О
Н
Т

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/enrol/instances.php?id=3894>

К

Консультації

Онлайн-консультації: четвер 13:30-14:30

Н

Очні консультації: за попередньою домовленістю.

И

И

R

т

!

. Анотація

Відповідно до освітньо-професійної програми 013 Початкова освіта другого (магістерського) рівня вищої освіти, професійно (педагогічна) практика є обов'язковим компонентом підготовки фахівців на здобуття ступеня вищої освіти магістра, що забезпечується поєднанням теоретичної підготовки з практичною спрямованістю.

Об'єктом професійно-педагогічної практики є очна або дистанційна взаємодія суб'єктів освітнього процесу, а предметом – закономірності, прийоми, способи, методи та засоби цієї взаємодії, зумовлені його цілями та завданнями.

Організація та проведення професійно-педагогічної практики регламентується Положеннями: «Про організацію освітнього процесу», «Про проведення практики здобувачів вищої освіти» у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича та іншими нормативно-правовими документами. Виробнича професійна (педагогічна) практика – є передзавершальним етапом у практичній підготовці фахівців початкової освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти до роботи вчителя початкової школи в умовах закладу загальної середньої освіти.

Зміст діяльності студентів на етапі цієї практики повинен бути максимально наближеним до реальної професійної діяльності вчителя Нової української школи. Зворотній зв'язок здобувачів вищої освіти з науково-педагогічними працівниками забезпечується за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій, а саме: різні форми консультацій , електронна пошта, чат, он-лайн режим, блог, середовище Classroom, Viber, Moodle та інші.

2. Метою професійної (організаційно-методичної) практики є: поглиблення та розширення практикантами досвіду організації освітнього процесу з учнями початкових класів у ЗЗСО, формування фахової компетентності, професійної майстерності майбутніх фахівців щодо реалізації знань та умінь, необхідних для організації роботи з учнями молодшого шкільного віку; методичному забезпеченні освітньо-виховного процесу та управлінні ним, підвищення інтересу до професійно-педагогічної діяльності.

3. Пререквізити. Ефективність організації цього виду практики забезпечується проходженням студентами навчальної практики «Пробні уроки» та виробничої «Перші дні дитини в школі та неперервна практика Ч.1., Ч.2».

4. Результати навчання

Компетентності з ОПІ «Початкова освіта»

ЗК-1.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.
ЗК-2.	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК-4.	Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.
ЗК-5.	Здатність працювати автономно.
СК-2.	Здатність спілкуватися академічною українською та іноземною мовами в усній і письмовій формі, формувати мовно-комунікативну компетентність зростаючої особистості.
СК-3.	Здатність застосовувати інноваційні технології в навчанні освітніх галузей початкової школи:
СК-3.1.	<i>Здатність забезпечувати оволодіння молодшими школярами різними стилями і видами сучасної української літературної мови для їх практичного застосування;</i>
СК-3.2.	<i>Здатність забезпечувати набуття молодшими школярами математичної компетентності на засадах технологічності;</i>
СК-3.3.	<i>Здатність забезпечувати компетентнісно-інтегроване навчання нерозривності зв'язку «людина – природа – суспільство»;</i>
СК-3.4.	<i>Здатність до пізнання мистецтва та предметно-перетворювальної і технологічної діяльності, художньо-естетичного самовираження</i>

	<i>особистості.</i>
СК-4.	Здатність конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу на засадах партнерства та підтримки з різними соціальними інституціями (наставництво, супервізія).
СК-5.	Здатність створювати соціально-сприятливі умови, що забезпечують ефективність функціонування інклюзивного освітнього середовища з використанням досвіду українських і зарубіжних практик, впровадження здоров'язберезувальних, пропедевтичних і корекційних технологій.
СК-8.	Здатність здійснювати методичний супровід організації особистісно-орієнтованої, інтегрованої, дослідницької діяльності, використовувати в освітньому процесі традиційні та інноваційні методи і технології навчання.

Програмні результати навчання

ПР-02	Спілкуватися академічною українською та іноземними мовами в суспільній, освітньо-професійній та особистісній сфері діяльності; формувати в учнів здатність до взаєморозуміння та взаємодії.
ПР-03	Вміти інтегрувати і застосовувати інноваційні технології у навчанні освітніх галузей початкової школи з урахуванням вимог до освітнього процесу й педагогічної діяльності та індивідуальних потреб здобувачів освіти.
ПР-04	Створювати методичну систему навчання здобувачів початкової освіти.
ПР-05	Організовувати співпрацю з усіма учасниками освітнього процесу на основі принципів партнерської взаємодії, надавати консультативну підтримку, використовуючи інформаційно-комунікаційні технології та цифрові сервіси.
ПР-06	Вміти бачити перспективу розвитку, усвідомлення необхідності змін та упровадження нововведень; створювати відповідне інформаційне поле на основі налагодження співпраці з різними соціальними інституціями та залучення педагогічного, учнівського і батьківського колективів до різних форм інноваційної діяльності.
ПР-08	Володіти методиками профілактично-просвітницької роботи щодо безпеки життєдіяльності учнів, інтегрувати в освітній процес здоров'язберезувальні засоби та ресурси, формувати культуру безпечних життєвих навичок, популяризувати здоровий спосіб життя.
ПР-11	Демонструвати знання та розуміння видів і форм професійного розвитку вчителя з урахуванням змін в освітній політиці, виявляти творчу ініціативу для підвищення свого фахового рівня, самопрезентувати власний професійний імідж.
ПР-12	Знати основні стратегії та умови формування позитивної мотивації до навчання і самооцінки учнів, застосовувати технології розвитку критичного мислення (розуміння себе, своїх цінностей та потреб, здатності до осмислення власних рішень та їх наслідків, навичок рефлексії).

Студент повинен:

знати:

- нормативно-правові документи щодо організації освітнього процесу в Новій українській школі;
- документацію школи з організації освітнього процесу (статут школи, план роботи, особові справи учнів, передовий досвід вчителів тощо);
- методичну проблему школи та вчителя;
- особливості організації здоров'язбереження та створення безпечного освітнього середовища;
- шляхи удосконалення педагогічної майстерності вчителів;
- основи співпраці школи з батьками.

Вміти:

- здійснювати аналіз плану роботи школи, календарно-тематичного планування та розкладу освітнього процесу, особової справи учня, відвіданих уроків учителів;
- розробляти плани уроки з використанням інноваційних методів, прийомів та технологій навчання;
- відстежувати траєкторію досягнення учнями навчальних цілей та коректувати процес навчання відповідно до формульованого оцінювання;
- здійснювати психолого-педагогічну діагностику учнів класу;
- розвивати мотивацію пізнавальної діяльності, критичне мислення;
- Формувати позитивну Я-концепцію молодшого школяра;
- визначати перспективи власного саморозвитку, розвитку педагогічної діяльності, умов та ресурсів професійного розвитку впродовж життя;
- оформляти відповідно вимог звітні матеріали практики

5. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Професійна (педагогічна) практика проводиться на 5 курсі (10 семестр) на базі закладів загальної середньої освіти. Термін проходження практики – 6 тижнів (11 кредитів).

Зміст практичної діяльності студентів *передбачає*:

1. Підготовчий етап.

Перші два дні практики виділяються для участі студентів у таких видах навчально-професійної діяльності: настановча конференція, ознайомлення з школою, вчителями, учнями, з системою та стилем роботи вчителя, консультація з методистом і вчителем; складання індивідуального плану своєї роботи; знайомство з матеріальною базою навчального закладу; аналіз планів роботи школи, розкладу навчальних занять, навчальної програми, тематичних і поурочних планів учителя, плану виховної роботи, психологічних аспектів навчально-виховної діяльності (врахування вікових та індивідуальних особливостей дітей, особливостей педагогічної діяльності учнів, спілкування і мікроклімату на уроці та ін.); особових справ учнів класу, медичних карт, класних журналів, методики їх ведення, вивчення рівня вихованості учнів (стан дисциплін, рівень громадської активності та ін.).

2. Реалізація власне професійно-педагогічної діяльності студента-практиканта на посаді вчителя :

- розробка планів-конспектів (розгорнутих планів уроків);
- підготовка дидактичних матеріалів, наочних посібників, технічних засобів навчання до уроку або позакласного заняття;
- проведення уроків і позакласних занять зі спеціальності;
- відвідування уроків, позакласних занять учителя і студентів-практикантів, аналіз їх діяльності.

3. Організація та проведення виховної роботи:

- підготовка і проведення виховних занять;
- робота з батьками (індивідуальні бесіди з батьками, виступи на батьківських зборах та ін.).

6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

1. Опрацювати оновлену нормативну та методичну базу.
2. Підготувати наочний і дидактичний матеріал для навчання учнів початкової школи.

Примітка:

Студент-практикант повинен працювати в школі щоденно не менше 6 годин. У робочий час може бути відсутній тільки з дозволу групового методиста (керівника) практики.

На завершальному етапі практики (останній тиждень) на засіданні педагогічної ради студент звітує про свою роботу, подає (методисту) груповому керівникові звітну документацію в електронному вигляді.

**Звітна документація
(для студентів денної форми навчання)**

1.Щоденник в електронному вигляді з відповідним оформленням.

- 1.1. Титульна сторінка.
 - 1.2. Звіт студента-практиканта про проходження практики.
 - 1.3. Характеристика вчителя на студента-практиканта, з оцінкою за практику та завірена директором школи.
 - 1.4. Відгук працедавця.
 - 1.5. Індивідуальний план роботи студента-практиканта на період педагогічної практики.
 - 1.6. Щоденник спостереження та аналізу уроків, проведених учителем.
 - 1.7. Щоденник аналізу та оцінювання роботи студента-практиканта.
 - 1.8. Поурочні плани-конспекти проведених уроків *(за весь період практики, згідно з розкладом)*.
 - 1.9. Плани-конспекти **6** виховних заходів.
 - 1.10. Психолого-педагогічна характеристика на клас.
- 2. Відеозапис уроку (в режимі дистанційного навчання), або відеоурок в режимі традиційного очного навчання.**

**Звітна документація для студентів,
які працевлаштовані на посаді КЛАСОВОДА
(для студентів денної форми навчання)**

1.Щоденник в електронному вигляді з відповідним оформленням.

- 1.1. Титульна сторінка.
 - 1.2. Звіт студента-практиканта про проходження практики.
 - 1.3. Відгук працедавця.
 - 1.4. Поширені поурочні плани-конспекти, **по 1 уроку** з кожного навчального.
 - 1.5. План-конспект **1** виховного заходу.
 - 1.6. Психолого-педагогічна характеристика *на клас*.
 - 1.7. Презентація-опис досвіду педагога.
- 2. Відеозапис уроку (в режимі дистанційного навчання), або відеоурок у режимі традиційного очного навчання.**

За умови *проходження студентами виробничої професійної (педагогічної) практики в дистанційних умовах навчання учнів*, до звітної документації подається:

1.Щоденник в електронному вигляді з відповідним оформленням.

- 1.1. Титульна сторінка.
 - 1.2. Звіт студента-практиканта про проходження практики.
 - 1.3. Характеристика вчителя на студента-практиканта, завірена директором школи.
 - 1.4. Відгук працедавця.
 - 1.5. Індивідуальний план роботи студента-практиканта на період педагогічної практики.
 - 1.6. Щоденник спостереження та аналізу уроків, проведених учителем.
 - 1.7. Щоденник аналізу та оцінювання роботи студента-практиканта.
 - 1.8. Поурочні плани-конспекти проведених уроків *(близько 70 уроків)*.
 - 1.9. Плани-конспекти **4** виховних занять.
 - 1.10. Психолого-педагогічна характеристика на клас.
- 2 Відеоурок (в режимі дистанційного навчання).**

Звітна документація
(для студентів заочної форми навчання)

1.Щоденник в електронному вигляді з відповідним оформленням.

- 2.1. Титульна сторінка.
- 2.2. Звіт студента-практиканта про проходження практики.
- 2.3. Характеристика вчителя на студента-практиканта, з оцінкою за практику та завірена директором школи.
- 2.4. Відгук працедавця.
- 2.5. Індивідуальний план роботи студента-практиканта на період педагогічної практики.
- 2.6. Щоденник спостереження та аналізу уроків, проведених учителем.
- 2.7. Щоденник аналізу та оцінювання роботи студента-практиканта.
- 2.8. Поурочні плани-конспекти проведених уроків (*близько 40 уроків*).
- 2.9. Плани-конспекти **2** виховних заходів.
- 2.10. Психолого-педагогічна характеристика **на клас**.

2.Відеозапис уроку (в режимі дистанційного навчання), або відеоурок в режимі традиційного очного навчання.

Відповідно до Положення «Про проведення практики здобувачів вищої освіти» Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Протокол №7, від 31.08.2020 року «студентам, які навчаються без відриву від виробництва та працюють у закладах освіти за спеціальністю, за якою вони здобувають освіту, **вважати практику зарахованою, якщо вони подадуть методистам заочної форми навчання наступні документи:**

- копія трудової книжки,
- довідка з місця роботи,
- характеристика з місця роботи.

Практичну діяльність такого студента оцінює керівник бази практики у характеристиці з місця роботи за розширеною шкалою підсумкового контролю, яка використовується в університеті, а методист (керівник практики) вносить оцінку у відомість обліку успішності та залікову книжку студента.

7. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Підсумки практики підводяться на педагогічній раді школи і на конференції в університеті.

Педрада школи затверджує характеристику кожного студента практиканта і оцінює його роботу.

За результатами проведених уроків студентами та перевірки звітної документації груповим методистом дається допуск студенту-практиканту до захисту практики в присутності членів комісії.

При виставленні оцінки враховується:

- Якість проведення уроків та підготовка до них.
- Якість позакласних заходів, виховної роботи, прояв при цьому самостійності і творчості.
- Уміння студента спостерігати і аналізувати уроки і виховні заходи.
- Готовність студента до самостійної педагогічної діяльності, якість виконання функцій учителя.
- Грамотність і естетичне оформлення звітної документації.

Підсумкова оцінка за виробничу професійну (педагогічну) практику фіксуються за визначеною шкалою оцінювання в Університеті та відповідно до вимог ECTS.

Шкала оцінювання навчальних досягнень студентів

Рейтингова оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	Залік за національною шкалою
90-100	A	відмінно	Зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C	добре	
60-69	D	задовільно	
50-59	E	задовільно	
35-49	FX	незадовільно з можливістю перездачі	Не зараховано
1-34	F	незадовільно з неможливістю перездачі	

Відмінно» – рівень А (90-100 б.). Оцінка «відмінно» виставляється тоді, коли практикантом виконано переважно усі завдання. Практикант проявив себе організованим, сумлінним, ініціативним; користувався повагою і одержав високу оцінку серед студентів, методистів, керівників педпрактики; здав правильно оформлену документацію у визначений термін.

«Добре» – рівень В (80-89 б.); рівень С (70 - 79 б.). Оцінка «добре» виставляється за виконання практикантом усіх завдань на відповідному рівні. Практикант проявив себе організованим, старанним, одержав позитивну оцінку своєї діяльності серед студентів, учителів, методистів і керівника практики; здав у визначений час правильно оформлену документацію.

«Задовільно» – рівень D (60-69 б.); рівень E (50 -59 б.). Оцінка «задовільно» виставляється тоді, коли в основному виконані завдання практики, але допущені незначні порушення. Практикант проявив себе як організований, але недостатньо старанний, ініціативний та самостійний; здав документацію, до якої є певні зауваження щодо оформлення.

«Незадовільно» – рівень FX (35-49 б.). Оцінка «незадовільно» виставляється тоді, коли окремі завдання виконані на незадовільному рівні. Практикант проявив себе як невідповідальний, недисциплінований. Кількість проведених уроків з позитивною оцінкою становить 50 % від їх загальної кількості. Має можливість для перездачі.

Рівень F – 34 б. і менше – без права повторного проходження практики. Не виконав більшу частину завдань, не провів жодного уроку та виховного заходу. Повторний курс навчання.

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Державний стандарт початкової загальної освіти (Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 6 лютого 2018 р. № 462) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.mon.gov.ua/ua/often-requested/state-standards>.
2. Конаржевський Ю. А. Аналіз уроку / Ю. А. Конаржевський. – Харків : “Ранок”, 2008. – 336 с.
3. Лист МОН від 16.07.2021 № 1/9-362 “Деякі питання організації виховного процесу у 2021/2022 н. р. щодо формування в дітей та учнівської молоді ціннісних життєвих навичок” [Електронний ресурс]. – Режим доступу _____: <https://www.schoolife.org.ua/deyaki-pytannya-organizatsiyi-vyhovnogo-protsesu-u-2021-2022-n-r-shhodo-formuvannya-v-ditej-ta-uchnivskoyi-molodi-tsinnisnyh-zhyttyevyih-navychok/>
4. Методичний вісник : Портфоліо як засіб підвищення якості освіти: Вип. 2 / Упорядники Л. Скальська, О.Нижник, А.Дутчак, С.Клімковська. – ІваноФранківськ: ОППО, 2009 – 60 с.

5. **Методичні рекомендації до виробничої професійної (педагогічної) практики / Кол. авторів. О. Є. Гордійчук, М. Г. Іванчук, Т. Д. Федірчик, С. З. Романюк, І. С. Прокоп. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т., 2021. – 21 с.**
6. Методичні рекомендації до складання програм практики студентів вищих навчальних закладів України (лист Міносвіти України № 3.1-5/97 від 14.02.96 р.).
7. Моделювання портфоліо педагога : Навчально-методичний посібник / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка ; уклад. Н.В. Бахмат. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О. А., 2014. – 72 с
8. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України : Наказ Міністерства освіти і науки України № 93 від 08.04.1993 р. (зі змінами, внесеними згідно з наказом Міносвіти № 351 (0351281-94) від 20.12.1994 р.) [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93/conv>.
9. Щодо особливостей організації навчання у 2021-2022 н.р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.schoollife.org.ua/shhodo-osoblyvostej-organizatsiyi-navchannya-u-2021-2022-n-r/>

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

- 1 [.http://www.mon.gov.ua/](http://www.mon.gov.ua/) - офіційний сайт Міністерства освіти та науки України.
- 2 <http://edu.ukrsat.com/> - для вчителів – методичні розробки, навчальні програми, для учнів – бібліотеки, реферати, олімпіади, адреси шкіл Києва та України
- 3 Події освіти, статті, каталог вищих навчальних закладів України.
- 4 <http://www.uchobe.net.ua> - каталог навчальних закладів України.

